

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VII.21.237/2019/5.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke
. Gáspár Mónika előadó bíró
. Csőke Andrea bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Hidasi és Társai Ügyvédi iroda és a Dr. Csontos és Társai Ügyvédi Iroda

Az alperes: ERSTE Bank Hungary Zártkörűen Működő Részvénytársaság (1138 Budapest, Népfürdő u. 24-26.)

Az alperes képviselője: Rátky és Társa Ügyvédi Iroda

Az alperesi beavatkozó:

Az alperesi beavatkozó képviselője: Rátky és Társa Ügyvédi Iroda

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.089/2019/6/II. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma:

Fővárosi Törvényszék 30.G.40.845/2014/293. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 2.540.000 (kétfmillió-ötszáznegyvenezer) forint, az alperesi beavatkozónak pedig 635.000 (hatszázharmincötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A 2005. november 17-i ügynöki keretszerződés alapján az alperesi

beavatkozó jogosult volt az alperes javára, nevében és felelősségére pénzügyi szolgáltatások nyújtásában közreműködni, pénzforgalmi szolgáltatásokat közvetíteni.

- [2] A felperes jogelődje, **A.S.** az alperesi beavatkozóval 2006. április 10-én kötött befektetési és kiegészítő befektetési szolgáltatások nyújtására ún. alapmegállapodást, melynek keretében az alperesi beavatkozó - többek között - vállalta ügyfélszámla, értékpapír letéti számla, értékpapírszámla nyitását és vezetését, a számlán nyilvántartott pénzeszközök és befektetési eszközök tekintetében számlaművelet végrehajtását.
- [3] A felperes jogelődje és az alperes között 2006. november 8-án Private Banking Lakossági Számlacsomag szerződés megnevezésű bankszámlaszerződés jött létre. Az alperes a szerződés szerint a Private Banking Számlacsomag keretében komplex banki szolgáltatás nyújtását, bankszámla vezetését, a bankszámlán levő pénzeszközök kezelését és nyilvántartását, arról szabályszerű kifizetési átutalási vagy beszedési beszedési megbízások teljesítését, valamint a bankszámlához kapcsolódóan Telebank, Netbank, sms szolgáltatás nyújtását vállalta.
- [4] A bankszámlaszerződéshez kapcsolódóan a szerződő felek 2006. november 8-án Lakossági Telebank szerződést kötöttek. A Telebank szolgáltatás az egyedi ügyfélazonosító kód és TPIN kód együttes használatával volt igénybe vehető.
- [5] Az alperes Lakossági Bankszámla (forint és deviza) és Lekötött Betét Általános Szerződési Feltételek megnevezésű szerződési feltételei (a továbbiakban: Bankszámla ÁSZF) szabályozták az írásbeli megbízásokat (II.3.2.). Az ÁSZF kitért a Telebankon és Netbankon keresztül adott megbízásokra (II.3.8.), tartalmazta annak előírását is, hogy Telebank, illetve Netbank szolgáltatásra vonatkozó szerződés hiányában a számlatulajdonos (a készpénz befizetési és felvételi megbízás kivételével) megbízást kizárólag írásban adhat, módosíthat vagy szüntethet meg. Az alperes Lakossági Telebank Általános Szerződési Feltételei szabályozták a számlatulajdonos azonosítását.
- [6] Az alperes Üzletszabályzata rendezte az együttműködés és tájékoztatás kérdését, a kapcsolattartás, a megbízások, értesítések írásba foglalását. A 3.2. pont szerint az ügyfelet 15 napos határidővel írásbeli értesítési kötelezettség terhelte a bank felé, amennyiben nem érkezett meg időben valamely általa a banktól várt értesítés, illetve a kézbesített kivonat, értesítés olyan tranzakciót tartalmazott, amely jogalapja, esedékessége vagy összegszerűsége tekintetében eltért az általa megkötött szerződésben foglaltaktól. A 9.1. pont értelmében a bank az ügyféllel írásban személyesen, telefonon, telefaxon, vagy elektronikusan tarthatta a kapcsolatot; a 9.2. pont a szerződő felek egymásnak szóló értesítései, megbízásai, üzenetei tekintetében előírta az írásba foglalást, illetve az írásbeli megerősítést. Kitért arra is, hogy írásbeli visszaigazolásnak a szóbeli közléstől való eltérését a másik fél haladéktalanul köteles

jelezni; a telefonon, illetve más, nem írásos formában kapott szerződéses ajánlatokat, közléseket, a szerződések teljesítésével kapcsolatos értesítéseket a felek tartoznak írásba foglalni, illetve írásban megerősíteni. A 9.4. pont rögzítette a bank jogosultságát arra, hogy előzetes figyelmeztetés mellett az ügyféllel folytatott telefonbeszélgetést hangszalagra rögzítse. Kimondta továbbá, hogy abban az esetben, amennyiben az ügyfél megtagadja hozzájárulását a hangfelvétel készítéséhez, a bank az ügyféltől kizárólag írásban fogad el rendelkezést. A bank az ügyfél részéről az értesítésben foglaltak, valamint a bankszámláról megküldött kimutatás tudomásul vételeként, elfogadásaként értékeli, ha az ügyfél a kézhezvételtől számított 15 napon belül nem tesz írásos észrevételt, kifogást.

- [7] A felperes jogelődje, az alperes és az alperesi beavatkozó között 2006. november 22-én Private Banking Megállapodás jött létre (a továbbiakban: háromoldalú megállapodás). Rögzítette a szerződés, hogy az alperes és az alperesi beavatkozó piaci tapasztalataikat, szaktudásukat egyesítve - együttesen - biztosítják a felperes jogelődje számára a mindenkor hatályos hirdetményben meghatározott Private Banking szolgáltatásokat, a Private Banking kondíciókkal való kiszolgáltatást. A felperes jogelődje a komplex kiszolgáltatás érdekében a banktitok, valamint az értékpapírtitok alól a felmentést az alperes és az alperesi beavatkozó részére megadta.
- [8] Az alperes és az alperesi beavatkozó nyilvánosság felé elérhetővé tett, belső ügyleteket szabályozó dokumentuma volt a rezortvezetői utasítás, amely tartalmazta a privát bankárok jogosultságaként állandó és eseti banki, valamint befektetési megbízások átvételét.
- [9] A háromoldalú megállapodás alapján a felperes jogelődje számára kijelölt privát bankár (V.Sz.) folyamatos telefonos, személyes kapcsolattartással teljeskörű ügyintézészt végzett a felperes jogelődje részére, aki jellemzően telefonon adott megbízásokat a részére delegált privát bankárnak.
- [10] Az alperes a felperesi jogelőd nála vezetett bankszámlájáról a privát bankár közreműködésével 2006. december 7. és 2008. október 10. között különböző összegű kifizetéseket, átutalásokat teljesített a felperesi jogelőd alperesi beavatkozó által vezetett értékpapírszámlájára, mindösszesen 471.727.177 Ft összegben. A felperesi jogelőd részéről telefonon adott megbízások döntő részét hangfelvételek rögzítették. A papír alapon megküldött bankszámlakivonatokra a felperes jogelődje nem tett észrevételt, a bankszámlájáról teljesített utalások végrehajtását egy esetben sem kifogásolta.
- [11] A felperesi jogelőd panaszbejelentésére a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (a továbbiakban: PSZÁF) előtt felügyeleti ellenőrzés indult. A PSZÁF 2009. december 18-i határozatával kötelezte az alperest és az alperesi beavatkozót, hogy prudens módon, a jogszabályi előírásoknak megfelelően alakítsák át belső szabályozó dokumentumaikat, különösen az általuk végzett tevékenységek részletes és nyilvános szabályozását, az ügyfelek

szerződéskötés előtti azonosítását és a szerződés írásba foglalását. Rendelkezett ezen felül a kötelezettek írásbeli tájékoztatásáról, valamint felügyeleti bírság kiszabásáról. A határozat indokolása szerint a 2009. június 9-i panaszkiegészítésben nevesített tranzakciókra (2006. május 17. és 2008. augusztus 11.) vonatkozó 192 telefonbeszélgetés hanganyaga feldolgozásával megállapította a hatóság, hogy a felperes jogelődje - egy kivételével - rögzített telefonvonalon adott megbízást bankszámlája megterhelésére a részére kijelölt privát bankárnak. A vizsgált átvezetések alapját a felperesi jogelődnek az alperesi beavatkozónál vezetett értékpapírszámláján mutatkozó fedezethiány jelentette, a felperes jogelődje fedezetkiegészítési kötelezettsége teljesítéséhez adott megbízásokat a kérdéses átvezetésekre. Az alperesi beavatkozó üzletszabályzatának 6.1. pontja megsértésével járt el, amikor telefonon adott megbízások alkalmával nem végzett az ügyfél kódja segítségével azonosítást. Rámutatott a határozat arra is, hogy az alperes és az alperesi beavatkozó közös Private Banking hirdetménye nem terjed ki a privát bankárok megbízás felvételének módjára, szabályaira. Figyelemmel az 5.000.000 Ft-os értékhatár feletti átvezetési megbízások külön szabályára is, a hatálya alá eső megbízások írásba foglalásának elmaradásával sérült az alperes és a beavatkozó üzletszabályzata, illetve belső szabályzatuk.

- [12] Az alperes és az alperesi beavatkozó közös belső szabályzata rendelkezett arról (3.1.2. pont), hogy az ügyfél 5.000.000 Ft összeghatár felett átutalási megbízást kizárólag írásban kezdeményezhet, telefonon nem adhat.
- [13] A felperes jogelődje 2014. március 3-án a felperesre engedményezte a Private Banking Lakossági Számlacsomag és a Lakossági Telebank szerződésből eredő, az alperes szerződésszegésével összefüggő kárigényét.

A felperes keresete és az alperesek ellenkérelme

- [14] A felperes keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.), 305. § (1), 310. §, 339. § (1), 355. § (1)-(2), (4) bekezdése, 529. § (1) bekezdése alapján 471.727.177 Ft szerződésszegéssel okozott kár és járuléкаи megfizetésében kérte az alperes marasztalását a vele kötött bankszámlaszerződés megsértése miatt. Állította, hogy jogelődje megbízása nélkül teljesített az alperes 2006. december 7. és 2008. október 10. között átutalásokat a felperes jogelődje bankszámlájáról, amelyhez hozzáférést biztosított az alperesi beavatkozó számára.
- [15] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és a másodfokú határozat

- [16] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.
- [17] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - kiegészített és részben módosított -

indokolással helybenhagyta.

- [18] A jogerős ítélet indokolásában az ítélőtábla elsőként azt emelte ki, hogy a felperes a keresetét a jogelődje és az alperes között az rPtk. 529. §-a szerint létrejött bankszámlaszerződéssel kapcsolatban alapította szerződésszegésre [rPtk. 318. § (1) bekezdés, 339. § (1) bekezdés].
- [19] Az elsőfokú bíróság az aláírások, valamint a hangfelvételek valódiságának, manipulálatlanságának vizsgálata során a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 206. § (1) bekezdése alkalmazásával helytállóan és okszerűen értékelte a bizonyítékokat. Alaptalanul sérelmezte a fellebbezés, hogy a törvényszék a hangfelvételeknek a telefonos kapcsolattartás Telebankra vonatkozó rendelkezéseibe ütközően tulajdonított jelentőséget. A hangfelvételek a számlakivonatokkal összhangban igazolták, hogy a felperes jogelődje szóban adott megbízást a privát bankárnak a befektetési ügyletekhez szükséges fedezet bankszámláról értékpapírszámlára történő átvezetésére. Az elsőfokú bíróság a megbízások létrejöttéhez az rPtk. 205. § (1) bekezdése szerint vizsgálta a felek kölcsönös és egybehangzó akaratának kifejezését, helyesen vette figyelembe azt is, hogy a privát bankár az alperes és az alperesi beavatkozó javára egyaránt eljárta.
- [20] Kiemelte a másodfokú bíróság a PSZÁF határozatot, különösen annak 4. pontját, a felek között kialakult gyakorlatot, az alperesi beavatkozó és az alperes ügynöki szerződését, az alperesi beavatkozó engedélyét az alperes részére pénzügyi (pénzforgalmi) szolgáltatások közvetítésére, ügynöki tevékenység végzésére, továbbá hogy a privát bankárok jogosultak voltak állandó és eseti banki, valamint befektetési megbízások átvételére a felek háromoldalú megállapodásának 8. pontja szerint. A szóban adott megbízások tekintetében ezért alaptalan volt a felperes hivatkozása a felek ügyleti akaratának hiányára. Az alperes ügyleti akaratát a bankszámlakivonatok igazolták, az átvezetések a szóbeli egyeztetések alapján, a felperes jogelődje utasításának megfelelően valósultak meg az értékpapírszámlára. A felperes lényegében az írásbeli megerősítés hiányából vezette le az alperes szerződésszegését, eszerint vitatta a szóbeli megbízások szerződésszerűségét. A felperes jogelődjének abban jelentkező magatartása azonban, hogy a szóban közölt megbízások teljesítését a bankszámlakivonatok átvételét követően nem kifogásolta, arra mutat, hogy akaratának a tranzakciók maradéktalanul megfeleltek. Megállapítható volt, hogy az alperes, illetve a megbízásából eljárta privát bankár a felperes jogelődjének megbízása szerint jár el a perben vizsgált összegek átvezetésekor.
- [21] Az ítélőtábla álláspontja szerint a perbeli lakossági bankszámlaszerződésből, valamint a háromoldalú megállapodásból következően a felperes jogelődje komplex kiszolgálását biztosító szerződéscsomag jött létre a felek között a Private Banking lakossági bankszámlából, a hozzá kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokból (bankkártya, Telebank, Netbank, sms), továbbá az

alperesi beavatkozóval befektetési szolgáltatásokra kötött megállapodásból. A jogviszony a felperes jogelődje teljeskörű és egységes kiszolgálását hivatott biztosítani privát bankár közreműködésével. A jogviszonyban az alperesi beavatkozó egyúttal az alperes ügynökeként is eljár, a privát bankár nem egyedül az alperesi beavatkozó, hanem az alperes nevében és javára is jogosult volt eljárni.

- [22] Megállapítható volt ezen felül a bizonyítás eredményeként - a tanúvallomások, valamint a PSZÁF határozat értékelésével - az is, hogy a felek a Private Banking szolgáltatásra létrejött jogviszony keretében olyan állandó gyakorlatot alakítottak ki, amelyet sem a szerződésük, sem az alperes és az alperesi beavatkozó általános szerződéses feltételei nem szabályoztak részletekbe menően. A szerződéses gyakorlat lényege abban állt, hogy a felperes jogelődje a privát bankár útján telefonon adott megbízást bankszámlája tekintetében, a megbízás teljesítését az alperes a bankszámlakivonatok megküldésével igazolta. Tartós jogviszonyukban a felek a bankszámlaszerződés keretei között meghatározták az ügyletek, megbízások teljesítésének módját, erre vonatkozó gyakorlatuknak szerződéses, jogszabályi akadálya nem volt.
- [23] Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet indokaival, miszerint az alperes és az alperesi beavatkozó belső szabályzatának előírása az 5.000.000 Ft-os értékhatár alá tartozó megbízások tekintetében nem volt irányadó a perben az alperes szerződésszegésének vizsgálata során. Utalt arra, hogy írásbeli átutalási megbízások hiányában nem volt jelentősége az ügyben az aláírási kartonok létezésének.
- [24] Hangsúlyozta a másodfokú bíróság, hogy mindkét fél szerződéses akarata kiterjedt a kereset alapjául megjelölt megbízások teljesítésére. Ellenkező esetben az átvezetések tényét a felperes jogelődje - a bankszámlakivonatok megküldése után - kifogásolta volna. Megjegyezte, hogy a felperes a kifogás elmaradását illetően jogelődje magatartásának okát sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem adta meg.
- [25] Rögzítette az ítélőtábla az rPtk. 217. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés alkalmazásával, hogy a felek az általuk szerződésükben kikötött alakiság előírását félretehették a teljesítés vagy egy része elfogadásával, ráutaló magatartással eltérhettek a saját maguk által előírt szabálytól. Utalt a 232/2001. (XII. 1.) Korm. rendelet 5. § (5) bekezdésére is, amely rendelkezés a felek bankszámlaszerződésére utalja a bankszámla feletti rendelkezés írásban, szóban, elektronikusan megtehető rendezését. A perben irányadó Bankszámla ÁSZF szerint a számlatulajdonos - Netbank és Telebank szolgáltatás hiányában - írásban adhatott megbízást, a szóban adott megbízás írásbeli megerősítésének elmulasztása, a nem megfelelő azonosítás az ÁSZF II.10. pontjának megsértésével járt. Mindez azonban az adott ügyben nem vezetett az érvénytelenséghez a teljesítés elfogadása miatt, a felek jogviszonyában kialakított gyakorlatra tekintettel nem állt okozati összefüggésben a

keresetben megjelölt kár bekövetkezésével. Hasonlóan nem volt jelentősége az ügyben a per tárgyává tett kár megítélése során az ügyfél-azonosítás hibájának (nem megfelelő voltának vagy teljes elmaradásának), sem pedig a hangfelvétel-készítésre vonatkozó figyelmeztetés megtörténtének. A megbízás ténye, tartalma ugyanis a szóbeli megbízások szerint egyértelműen bizonyítást nyert. Kizárta az előző körülmény és a keresettel érvényesített kár közti okozati összefüggést, hogy az azonosítás hiányának egyedül abban - a perben fel nem merült - esetben lett volna jelentősége, ha az átvezetésekre vonatkozó megbízásokat nem a felperes jogelődje adta volna, vagy a végrehajtásra nem az általa közölt tartalommal került volna sor.

- [26] Mindezen felül megállapította a másodfokú bíróság azt is, hogy a kártérítés elemei közül nem teljesült a kár bekövetkezésének feltétele sem. A sérelmesnek tartott átvezetésekre nem harmadik személy javára, hanem a felperes jogelődjének az alperesi beavatkozónál vezetett értékpapírszámlája javára került sor. Az átvezetésekkel a felperesi jogelőd vagyona nem csökkent, kára - az írásbeli megerősítés utólagos elmaradása miatt - nem keletkezett a kereset tárgyává tett alperesi magatartásból.
- [27] A másodfokú bíróság a kifejtettek okán nem tulajdonított jelentőséget az ügyben a felperesi jogelőd fogyasztói jogállásának, az ÁSZF rendelkezések esetleges tisztességtelenségének.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [28] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével elsődlegesen a keresetének helytadó döntés meghozatalát, másodlagosan az ügyben eljáró első- vagy másodfokú bíróság utasítását kérte új eljárásra.
- [29] Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet az rPtk. 198. § (1), 205/A. § (2), 207. § (2), 209/A. § (2), 277. § (1), 305. § (1) bekezdésébe, 310. §-ába, 313. §-ába, 315. §-ába, 318. § (1) bekezdésébe, 339. §-ába, 474. § (2) bekezdésébe, 475. § (1)-(2) bekezdéseibe, 476. §-ába, 529. § (1) bekezdésébe, 685. § d), e) pontjaiba, a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 1. § a), b) és j) pontjaiba, valamint az rPp. 3. § (5)-(6) bekezdéseibe, 193. §-ába, 206. § (1) bekezdésébe, 164. § (1) bekezdésébe, 253. § (2) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő.
- [30] Előadta, hogy keresete alapjául az alperessel kötött Private Banking Lakossági Számlacsomag szerződés, Lakossági Telebank szerződés, Lakossági Netbank szolgáltatási szerződés megszegését állította, az alperes szerződésszegő magatartását a szabálytalan számlaterhelésben jelölte meg. Az alperes eljárása akkor felelt volna meg a felek szerződésének, ha megtagadja a terhelési megbízások teljesítését [rPtk. 313. §], illetve ha előzetesen figyelmezteti a megbízót a terhelési utasítás szakszerűtlenségére, szabálytalanságára [rPtk. 476. §]. Álláspontja szerint bizonyította a csatolt iratokkal, hogy az alperes a felperes jogelődje részére vezetett bankszámlát 471.727.177 Ft-tal megterhelte a megjelölt

időszakban, szabályszerű számlaterhelésnek az alperessel közvetlenül közölt utasításon alapuló terhelés volt tekinthető, a számlaterhelés szabályszerűségéhez a Private Banking Lakossági Számlacsomag szerződés és a részévé tett általános szerződési feltételek voltak irányadók. Az alperes eljárása nem felelt meg a megjelölt szerződésnek, a számlaösszeg csökkenése az alperes szerződésszegő magatartása miatt következett be, kárfelelőssége alól az alperes nem mentette ki magát. A bankszámlaszerződés I.2., II.1., II.2., IV.1., 2., 4. V.7. pontjait, a Lakossági Telebank szerződés 1. és 2. pontját, a Bankszámla ÁSZF 4.1.-4.9. pontjait, a Telebank ÁSZF II.3., III.11.3., IV.12., X. 42. és 43. pontjait, az Üzletszabályzat 4.4., 4.6., 4.7., 13. pontjait, az rPtk. 529. § (1) bekezdését, a 232/2001. (XII. 10.) Korm. rendelet 5. § (1), (5), (7) bekezdéseit, 227/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet 4. § (1) és (4) bekezdését, 6. § (3) bekezdését, a 9/2001. (MK.147.) MNB rendelkezés 5. § (1), (5) bekezdéseit, 7. § (1) bekezdését, 8. § (1) bekezdését, 9. § (1) bekezdését, 15. § (2) bekezdését idézve állította, hogy az alperes szabályszerű eseti megbízások nélkül terhelte meg a felperesi jogelőd nála vezetett bankszámláját a kereseti követelés összegével.

[31] Hivatkozott arra is, hogy a bankszámlaszerződés és a Lakossági Telebank szerződés fogyasztói szerződés, az aláírásukkal egy időben tett, a szabályzat, illetve az ÁSZF tartalmának megismerésére vonatkozó nyilatkozat nem pótolta az általános szerződési feltételek egyedi megtárgyalását, amelynek bizonyítása az alperest terhelte [rPtk. 205/A. § (2) bekezdés]. Álláspontja szerint okszerűtlen az ügyben eljáró bíróságok következtetése a Bankszámla ÁSZF II.3. pontjának 2. és 10. bekezdéséből arra, hogy a Telebank és Netbank szerződést egyaránt megkötő felperesi jogelőd szóban is adhatott eseti terhelési megbízást. Az ÁSZF hivatkozott rendelkezése egyedül az alperest ruházta fel azzal a joggal, hogy értelmezze az eseti terhelési megbízás szabályszerűségét és szerződésszerűségét, egyúttal az ügyfél hátrányára megváltoztassa a bizonyítási terhet. A kikötés a fogyasztó szerződésből eredő jogait, kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelménye megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára állapította meg, ezen felül tartalma nem világos és nem érthető. Telebank és Netbank szerződés esetén csak e rendszereken keresztül volt megbízás adható, amellyel ellentétes értelmezés tisztességtelen általános szerződési feltétel a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 1. § a)-b), j) pontjai, az rPtk. 209. § (1) és (4) bekezdése szerint.

[32] Az ÁSZF kérdéses rendelkezésének helyes tartalma az, hogy Telebank és Netbank szerződés esetén az írásbeliség azért volt mellőzhető, mert az alperes a szóbeli utasítást Telebankon és Netbankon keresztül fogadhatta, Telebank szolgáltatáson keresztül az előírt biztonsági megoldásokkal, adatokkal, azonosítási kódokkal. Az alperes nem bizonyított olyan szerződéses tartalmat a perben, miszerint Telebank és Netbank szerződés esetén köteles volt a

Telebankon és Netbankon kívüli alaptalan, beazonosításra alkalmatlan számlaterhelési megbízások teljesítésére. A szerződésszerű alakítás hiányában, illetve a beazonosíthatatlanság miatt irányadó kellett legyen a rPtk. 313. §-a, a teljesítési segéd eljárására is (rPtk. 315. §). Megjegyezte ugyanakkor, hogy az alperes megbízottként személyesen volt köteles eljárni, kizárólag közvetlenül a felperes jogelődjétől származó utasítás teljesítésének kötelezettsége terhelte, mégpedig az ügyfél utasítása és érdeke szerint. Kizárt volt a jogszabályok és a felek szerződése alapján, hogy az alperes másik személy közreműködését vegye igénybe és elfogadja a felperes jogelődje helyett részére adott megbízásként. Ez esetben az alperes nem saját teljesítéséhez vett igénybe más személyt, hanem a felperes jogelődje számlája feletti rendelkezéshez, amely nem az alperes teljesítése. A beavatkozó viszont nem volt a felperes jogelődjének teljesítési segédje.

- [33] Kiemelte a Telebank ÁSZF 3. pontját a számlatulajdonos azonosításáról, eszerint Telebank, Netbank szerződéssel rendelkező ügyfelek nem adhattak alaktalan, a megbízható beazonosításra alkalmatlan eseti megbízást. A Telebank ÁSZF 12. pontja és az Üzletszabályzat 2. pontja tekintetében hangsúlyozta, hogy tisztességtelenségük feltárásához elmaradt az ügyben a tényállás megállapítása a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 1. § j) pontja szerint.
- [34] Vitatta, hogy az eseti megbízások tekintetében alkalmazható lenne az rPtk. 217. § (2) bekezdése a jogerős ítéletben írtak szerint. Utalt ezzel kapcsolatban az Üzletszabályzat 9.1., 9.2., 9.4. pontjaira. Hangsúlyozta, hogy hangfelvétel készítése csak az ügyfél előzetes figyelmeztetését követően volt megengedett. Az alperes nem bizonyította a felhasznált hangfelvételek jogszerű rögzítését. Az ügyfél számára figyelmeztetést követően meg kellett volna adni a lehetőséget a nyilatkozattételre, illetve hogy írásban nyilatkozzon. Az elsőfokú bíróság az rPp. 3. § (5) bekezdése szerint megengedettnek találta a hangfelvételekkel történő bizonyítást, azonban okszerűen azokból nem következtethetett arra, hogy az azokon hallható nyilatkozatok az alperesnek adott számlaterhelési megbízásoknak tekinthetők, amelyek teljesítésére az alperes jogosult vagy köteles volt. Hangfelvételekkel való bizonyításra úgy kerülhetett volna sor a perben, ha az alperes bizonyítja, a terhelésekre vonatkozó eseti megbízások szóban szabályszerűnek minősültek, ezért azokat szóban elfogadhatta, teljesíthette. Megjegyezte egyúttal, hogy a hanganyagok bizonyítékai voltak annak, hogy a felek közötti írásbeli megbízás nem jött létre. Állította, hogy az üzletszabályzat 9.4., 6.7., 6.13., 9.2. pontjára is figyelemmel az alperes kárfelelősségét számlavezetésre köteles bankként a bankszámlaszerződés és a Telebank szerződés alapján kellett vizsgálni, irányadó volt továbbá a belső szabályzat 3.1.2. pontja, amely 5.000.000 Ft-os összeghatár felett nem tett lehetővé szóbeli megbízást. A kereset alapjául

megjelölt számlaterhelések tekintetében az alperesnek meg kellett volna tagadnia a teljesítést, mivel nem Telebankon érkeztek, illetve beazonosíthatatlanok voltak, továbbá azért, mert számos tétel meghaladta a megjelölt értékhatárt. Rámutatott, hogy nem merült adat a számlakivonatok megküldésére, ezáltal a kifogásolási határidő megnyílására.

- [35] Álláspontja szerint okszerűtlenül következtetett a jogerős ítélet a háromoldalú megállapodásból a felek között kialakított, létező és elfogadott gyakorlatra. Állította, hogy a felek szükséges gyakorlatát az írásba foglalt szerződéseik határozták meg, az ítélet az alperes szerződésszegését tekinti a felek kialakult üzleti gyakorlatának. A felek írásban kötött szerződéseinek módosítására nem került sor, olyan gyakorlatot az alperes és a beavatkozó nem alakíthatott ki, amely prudenciális követelményeket, a bankbiztonságot, az ügylet- és az ügyfélbiztonságát sérti. A felperes jogelődje nem folytatott kommunikációt az alperessel, részére eseti terhelési megbízást nem adott. Az ügynöki szerződés csak az alperes és a beavatkozó jogviszonyában értelmezhető. Vitatta, hogy az üzletszabályzattól és az ÁSZF-ektől eltérően, a háromoldalú megállapodásból levezethető az alperes, illetve a beavatkozó rendelkezési joga a felperes jogelődjének bankszámlája. Állította, hogy a háromoldalú megállapodás nem mentesítette az alperest, illetve a beavatkozót a szerződési feltételek betartása alól: a szerződési feltételektől eltérő bankszámla terhelési megbízás átvételére, továbbítására, fogadására és teljesítésére nem voltak jogosultak.
- [36] Kitért arra, hogy a pernek nem a befektetési tanácsadás körében elkövetett szerződésszegés volt a tárgya, a beavatkozó csak az értékesítés körében minősült a bank ügynökének. Az Üzletszabályzatnak a kapcsolattartás formájára, az írásbeliségre vonatkozó részére (9.1., 9.2. pontok), valamint az ügynöki szerződés II.1. pontjára, IV. pontjára hivatkozással hangsúlyozta, hogy az alperesi beavatkozó nem pénzügyi szolgáltatásra, hanem annak közvetítésére kívánt engedélyt kapni. A szerződés közvetíthető, de annak teljesítése, a bankszámla vezetése nem. A jogerős ítéletben kialakult szerződéses gyakorlatnak tekintett rendben az alperes és az alperesi beavatkozó a közöttük létrejött megbízási szerződésben foglaltakat nem tartották be, egyikőjük sem adott tájékoztatást a felperes jogelődjének arról, hogy a beavatkozó az alperes ügynökeként jár el.
- [37] Álláspontja szerint nem helytálló a jogerős ítélet indokolása a rezortvezetői utasításra vonatkozó részében sem. Nem tisztázott a rezortvezető szerepe a felperes jogelődje és az alperes jogviszonyában, az utasításnak nincs hatálya a perbeli szerződéses jogvitában. Nem volt jelentősége az ügyben a szolgáltatás közvetítés, ügynöki tevékenység kérdésének sem, amely az alperes és a beavatkozó pertől független jogviszonyára tartozott. A hangfelvételek csak azt bizonyították, hogy a rögzített beszélgetésekre sor került, azt nem, hogy az alperest terhelő és

kötelező megbízások adására került sor. Az alperes szerződéses kötelezettségét az rPtk. 198. § (1), 277. § (1) bekezdése szerint kellett teljesítse, szabályszerűnek az lett volna minősíthető, amennyiben a saját, egyoldalúan meghatározott szerződéses kikötéseit betartja, a megbízásokat az ÁSZF-ek szerinti módon és tartalommal, saját biztonsági előírásai betartásával veszi át és fogadja el. Az alperes kizárólag a felperes jogelődjétől - illetve a bankszámla felett rendelkezni jogosult más személytől - fogadhatott el tranzakcióra vonatkozó megbízást. A felperes az rPp. 164. § (1), 206. § (1) bekezdése alapján bizonyította, hogy jogelődje szabályszerű megbízást a bankszámlája terhelésére nem adott az alperesnek. A jogerős ítélet megállapításával szemben - amely szerint a szóbeli azonosítatlan és írásban meg nem erősített megbízás átvétele, elfogadása az ÁSZF II.10. pontjába ütközött, ugyanakkor a kártérítési felelősséget kizárta a kialakított gyakorlat ténye - kiemelte, hogy az alperes nem bizonyította a szerződéstől eltérő teljesítés jogszerűségét, sem pedig az álképviselő eljárása jóváhagyását [rPtk. 205. § (1), 219. § (1)-(2), 220. § (1) bekezdés, 221. §].

[38] Rámutatott, hogy a perbeli telefonbeszélgetések a kereseti követelés egy részére vonatkoznak csak, a fennmaradó rész tekintetében az alperesnek nem volt bizonyítási indítványa a bankszámla megterhelése alapjául szolgáló rendelkezésekre. A háromoldalú banki megállapodás sem biztosított jogot a beavatkozó számára a banki ügyfelek bankszámlái feletti rendelkezésre. Két önálló pénzügyi intézmény, a bank és a befektetési szolgáltató közti átvezetés valójában terheléssel járó átutalás, kifizetés. A privát bankárok jogosultsági körébe csak az tartozhatott bele, amiben az alperes és az ügyfél megállapodott. Szerződésszerűnek az a teljesítés volt tekinthető, ha az alaktalanság és az összehatár túllépés, illetve a beazonosítás hiánya miatt az alperes megállapítja a megbízás szabályszerűtlenségét és megtagadja a teljesítést. A PSZÁF határozatban írt megállapításai közül kiemelte, hogy a hatóság egyoldalú állítás alapján következtetett az átvezetések eredére, a felperes jogelődje szándékának való megfelelésükre, az értesítések, a tájékoztatások megtörténte. Arra vont következtetéséből viszont, hogy az alperes tevékenysége szabályozatlan, illetve nem felelt meg a létező szabályozásnak, következtetni lehetett az alperes kárfelelősségére, amely alól nem mentesítette az alperest a privát bankári tevékenység szabályozatlansága sem.

[39] Sérelmezte, hogy a jogerős ítélet nem tulajdonított jelentőséget a felperes jogelődje fogyasztói minőségének, illetve az általános szerződési feltételek tisztességtelenségének. Megjegyezte egyúttal, hogy az alperes vonatkozó beadványára nem tehetett érdemi nyilatkozatot a másodfokú eljárásban a tárgyalás berekesztése előtt.

[40] Az alperes és az alperesi beavatkozó felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [41] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az ott megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- [42] Az ügyben másodfokon eljáró bíróság a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályok megsértése nélkül következtetett arra, hogy a kereset alapjául megjelöltek szerint, az alperessel kötött bankszámlaszerződés megszegéséből nem következett a felperes kereset szerinti károsodása.
- [43] Az ügynek a bizonyítási eljárás eredményeként tisztázott, a felülvizsgálati eljárásban nem vitatott tényállása szerint ugyanis - eltérően a kereset alapjául eredetileg megjelölt tényelődástól - a vizsgált átutalásokra a felperes jogelődje bankszámlájának terhére a felperesi jogelőd másik számlája, az alperesi beavatkozónál vezetett értékpapírszámlája javára került sor. A bankszámlaterhelések összege szerint, önmagában a bankszámlaegyenleg csökkenése miatt ezért a felperes jogelődjénél - vagyonában [rPtk. 355. § (4) bekezdés] - nem jelentkezhetett károsodás. A felperes jogelődjét vagyoni hátrány, kár nem a kereset alapjául megjelölt alperesi magatartásból, nem a bankszámlája megterhelése miatt, hanem egyéb, a per tárgyává nem tett okból érte.
- [44] A bankszámlapénz sajátos, a készpénztől különböző természete alapján rámutat a Kúria, hogy a bankszámlapénz a számlatulajdonos és a számlavezető bank közti kötelmi jogviszonyban keletkező követelés a bankszámlán mutatkozó egyenlegre. A bankszámlapénzzel való fizetés mechanizmusa számlajóváírásokkal, illetve -terhelésekkel, végső soron a fizető és a kedvezményezett fél számlái közti elszámolással történik, a felek számlavezető bankjai hasonló elszámolásának közbeiktatásával. A fizető fél bankja a számlatulajdonos nevében és megbízására saját maga teljesít fizetést a megbízásban megjelölt kedvezményezett, illetve javára a kedvezményezett bankja felé, amely a kapott összeggel megegyező összegű jóváírást hajt végre a kedvezményezett bankszámláján, megnövelve a kedvezményezett követelését. A bankszámlák közti átutalással teljesített fizetés követelések keletkezésével és megszűnésével járó kötelmi ügyletek sora a fizető fél és bankja, a kedvezményezett fél és bankja, valamint a két bank között fennálló jogviszonyok keretében. Az átutalásos fizetés kedvezményezettje nem dolgot, nem is a fizető fél bankszámla-követelését szerzi meg, hanem egy attól különböző, a saját számlavezető bankjával szemben fennálló új követeléshez jut és tudhat vagyonába tartozó elemként a bankszámlapénzzel történt fizetés eredményeként. A fizető féllel szemben saját számlavezető bankjának egyidejűleg megtérítési igénye keletkezik a fizetési megbízás teljesítésével, amelyet a fizetési megbízást adó fizető fél bankszámlájának megterhelésével - a bankszámla-követelés csökkentésével - hajt végre.
- [45] Az előzőekben ismertetetthez hasonló a mechanizmusa, ha a

bankszámlapénzzel nem másik bankszámlára, hanem befektetési szolgáltatási tevékenység nyújtására létrehozott jogviszony keretében vezetett értékpapírszámla javára történik a teljesítés. Igaz ez abban az esetben is, ha az átutalás végső eredménye a kedvezményezett adott számlával összefüggésben nyilvántartott fizetési kötelezettségének megszűnése, mint jelen ügyben a fedezetkiegészítés teljesítése.

- [46] Az érintett felek jogviszonyának vizsgálatával helyesen állapította meg ezért a jogerős ítélet - ami a felülvizsgálati eljárásban lényegében nem is volt vitás -, hogy a perbeli átutalások ténylegesen a felperes jogelődjének az alperesnél vezetett bankszámlájáról a felperesi jogelőd mint fizető fél, egyben mint kedvezményezett fél között realizálódtak. Ebből következően a felperes jogelődjének vagyona - a számlaterhelésekkel egyidejű, azonos mértékű számlajóváírások eredményeként - végeredményét tekintve nem csökkent.
- [47] A kártérítési felelősség feltételeinek konjunktív jellege miatt [rPtk. 339. § (1) bekezdés], az előzőekben részletezettek egyben szükségtelenné tették az ügyben a felülvizsgálati kérelemben előadott további - így az alperes szerződésszegésére, a megbízások szabályszerűségére, a felperesi jogelőd fogyasztói minőségére, egyes szerződési feltételek tisztességtelen jellegére vonatkozó - hivatkozások vizsgálatát.
- [48] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [49] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelem alapján a felperes köteles megfizetni az alperes és az alperesi beavatkozó ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségét az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése, 83. § (1) bekezdése szerint. Az ügyvédi munkadíjak áfával növelt összegét a Kúria a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései, 4/A. § (1) bekezdése szerint határozta meg.
- [50] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. november 12.

. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelül: